

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	28
--	----

II. Zadatci:

	12
--	----

Ukupni broj bodova:

	40
--	----

Članovi državnoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Gimnazija Eugena Kumičića Opatija

Opatija, 16. travnja 2015.

I. PRIJEVOD

Uz pomoć rječnika prevedi tekst. Riječi u komentaru nalaze se pod brojem stiha.

Ὅμηρου Ἰλιάδος Γ, 28 – 39

Na bojišnom se polju pod Trojom susreću Menelaj i Paris (Aleksandar), a svemu svjedoči Hektor.

ὥς ἐχάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον θεοειδέα

ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν· φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτην·

αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε.

τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδῆς 30

ἐν προμάχοισι φανέντα, κατεπλήγη φίλον ἦτορ,

ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.

ὥς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη

οὔρεος ἐν βήσσης, ὑπὸ τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα,

ἄψ δ' ἀνεχώρησεν, ὥχρός τέ μιν εἶλε παρειάς, 35

ὥς αὖτις καθ' ὅμιλον ἔδυ Τρώων ἀγερώχων

δείσας Ἀτρεΐδος υἱὸν Ἀλέξανδρος θεοειδῆς.

τὸν δ' Ἔκτωρ νείκεσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσιν·

Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανές, ἡπεροπευτά,

αἶθ' ὄφελος ἄγονός τ' ἔμεναι ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι 40

KOMENTAR:

27. ὥς = tako; ἐχάρη > χαίρω

28. φημί = u sebi govoriti, misliti; τίσεσθαι > τίνομαι; ἀλείτης, ου, ό = grešnik, zlikovac

29. τὰ ὄχρα = kola; τὰ τεύχεα = oružje; ἄλτο > ἄλλομαι; χαμᾶζε = na zemlju

30. τὸν (sc. Μενέλαον)...φανέντα (> φαίνομαι);

31. κατεπλήγη (S – Paris) > καταπλήττομαι = biti uplašen, uzdrman; φίλον ἦτορ – ak. obzira

32. ἄψ = natrag; ἐτάρων = ἐταίρων; κῆρ, κηρός, ή = smrt, udes; ἀλεείνω = izbjegavati, čuvati se

33. ὥς ὅτε = kao kad; παλίνορσος ἀπέστη = odskoči natrag;

34. οὔρος = ὄρος, τό; βήσσης = ταῖς βήσσαις; γυῖα, ων, τά = udovi; ὑπο - λαμβάνω – tmeza

35. μιν = αὐτῶ; εἶλε > αἰρέω; παρειά, ἄς, ή = lice, pl. obraz

36. καθ' ὅμιλον = u vrenu, u mnoštvo; δύω = zalaziti, pomiješati se među; ἀγερώχος, 2 = hrabar

37. δαίδω (+ak)

38. νείκew = grditi, vrijeđati;

39. Δύσπαρις = Zlosretni Paris; γυναιμανής, 2 = ženskar; ἡπεροπευτής, ου, ό = varalica, zavodnik

40. αἶθ' ὄφελος (+inf.) = da bar... (neispunjiva želja); ἔμεναι = εἶναι;

max	28
-----	----

PRIJEVOD:

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

[illegible]

II. ZADATCI

1. Napiši metričku shemu nad sljedeće stihove:

αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε.

max 1	
-------	--

2. Potpuno opiši sljedeće glagolske oblike iz teksta:

ἰδών

τίσεσθαι

ἐχάζετο

ἀπολέσθαι

max 4	
-------	--

3. Navedi u N.sg. na grčkom i hrvatskom jeziku **stalni epitet** koji se u tekstu koristi uz Parisa više puta.

max 1	
-------	--

4. Odgovori na sljedeća pitanja vezana uz tekst.

- a) Što čini Menelaj vidjevši Parisa?

- b) Da li se Paris ponio hrabro u situaciji opisanoj u zadanim stihovima, što je učinio?

- c) Što je Hektor u ljutnji poželio bratu?

max 3	
-------	--

5. Koji je epičar iz pretklasičnoga razdoblja uz Homera obilježio grčku književnost?

max 1	
-------	--

6. U kojoj se godini rata događa radnja Homerove Ilijade i koja je glavna tema djela?

max 1	
-------	--

7. Navedi na hrvatskome jeziku naslov drugoga spjeva pripisanog istom autoru i glavnu temu toga epa.

max 1	
-------	--

RJEŠENJA:

I. PRIJEVOD

ὥς ἐχάρη Μενέλαος...	Tako se poveseli Menelaj	1
Ἀλέξανδρον θεοειδέα	Aleksandra (Parisa) bogolikog	1
ὀφθαλμοῖσι ἰδών·	očima ugledavši:	1
φάτο γὰρ	(po)mislio je naime	1
τίσσεσθαι ἀλείτuhn·	da će kazniti grešnika (zlikovca):	1
αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν	a odmah s kola pod (s) oružjem	1
ἄλτο χαμᾶζε.	skoči na zemlju.	1
ὥς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδής	Čim je dakle prepoznao bogoliki Aleksandar	1
τὸν δ'...ἐν προμάχοισι φανέντα	njega koji (kad) se pojavio među braniteljima	1
κατεπλήγη φίλον ἦτορ,	bi (bio je) uzdrman u dragom srcu,	1
ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο	a natrag u mnoštvo drugova je uzmicao	1
κῆρ' ἀλεείνων.	izbjegavajući smrt (udes).	1
ὥς δ' ὅτε τίς	Kao kad netko	1
τε δράκοντα ἰδών	ugledavši zmiju	1
παλίνορσος ἀπέστη οὖρεος ἐν βήσσης,	natrag odskoči u planinskom klancima,	1
ὑπὸ τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα	a drhtaj odozdo obuzme udove,	1
ἄψ δ' ἀνεχώρησεν,	natrag se povukao,	1
ὥχρός τέ μιν εἶλε παρειάς,	i bljedilo/bljedoća mu obuzme lice,	1
ὥς αὖτις ἔδυν	tako je opet zašao	1
καθ' ὅμιλον...Τρώων ἀγερώχων	u mnoštvo hrabrih Trojanaca	1
δείσας Ἀλέξανδρος θεοειδής	bogoliki Aleksandar uplašivši se	1
Ἀτρεὺς υἱὸν.	Atrejeva sina.	1
τὸν δ' Ἑκτωρ... ἰδών	A Hektor ugledavši ga	1
νεῖκεσεν...αἰσχροῖς ἐπέεσσιν·	izvrijeđao (ga) je pogrđnim riječima:	1
Δύσπαρι εἶδος ἄριστε	O Zlosretni Parise, najbolji po izgledu	1
γυναιμανὲς ἠπεροπευτὰ,	ženskaru i varalico,	1
αἶθ' ὄφελος ἄγονός τ' ἔμεναι	da budeš/si bar nerođen/bez potomstva	1
ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι:	i umreš bez žene	1

UKUPNO

28

ZADATCI

1. / — ∪ ∪ — ∪ — — / — ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪
αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε. 1
2. N.sg. m.r. ptc. aor. akt.
inf. fut. med.
3.l.sg. impf. (medpas.)
inf. aor. med. 4
3. θεοειδής, bogoliki 1
4. a) Poveseli se i/ili odmah skoči s kola pod oružjem /Priznaje se bodom i ako je odgovoreno samo jedno/
b) Nije se hrabro ponio, nego se povukao u mnoštvo trojanskih vojnika
c) Poželio mu je da bude bez djece/nerođen i da umre bez žene 3
5. Heziod 1
6. U desetoj godini Trojanskoga rata, Ahilejeva srdžba (svađa Agamemnona i Ahileja) 1
7. Odiseja, tema je povratak junaka Odiseja na Itaku. 1

UKUPNO

12

PRIJEVOD:	28
ZADATCI:	12
UKUPNO:	40

TABLICA BODOVA I POSTOTAKA

U ovom testu prijevod nosi 70% uspjeha, dok zadatci nose 30% uspjeha.